NOORD-BRABANDER.

Dicere verum
Quid vetat? HORATIUS.

NOMMER 30 — 'S BOSCH, — ZATURDAG 9 MAART 1833.

Kerkelyke Staat.

ROME, 18 *February.*

Eene bonmestie van mgr. den kardinaal secretaris van staat, onder dagteekening van den 24 december ll., verklaart de bewoegredenen van eenen maatregel, welke onlangs het pauselijk gouvernement heeft moeten nemen. Daarin wordt gezegd dat Z. H., bij zijn edict van den 3 februarij 1831, de vermindering van eenige belastingen toegestaan en zijn verlangen te kennen gegeven had, om aan de regeling van deszelfs financien te arbeiden. Maar de inval in de bloeijendste provincien van den staat veroorzaakte weldra een tekort in de schatkist. De hoofdstad zelve werd bedreigd; publieke kassen werden geplunderd; men ontdeed zich meestendeels der wapenen en de kleedingstukken der militie, en de bronnen, welke de schatkist ondersteunden, droogden bijna alle te gelijk op, door de kwaadwilligheid en de hardnekkigheid der vijanden van de orde en de openbare rust. — Men moest intusschen nieuwe troepen ligten, twee vreemde regementen roepen en zich met uitgaven in de omstandigheden ongemakkelijker geworden, belasten. De heilige Vader, die eenen weerzin had van het weder invoeren der oude lasten, zocht alle middelen om daarin te voorzien, hetzij door de vervreemding van eenige eigendommen der apostolische kamer, hetzij door leeningen bij particulieren, bij geestelijke ligchamen en godvruchtige gestichten gedaan, hetzij, zoo als genoeg bekend is, door uitkeeringen der geestelijkheid gevraagde opofferingen. Niettegenstaande dat alles heeft de staat van schuld gemaakt, eer aan andere hulpmiddelen te denken. Z. H. heeft, na alle middelen te hebben uitgeput, ofschoon met groote weerzin, besloten, om de belastingen, welke te voren, en inzonderheid onder *Pius VII* ontvangen werden, weder in te voeren. Maar Z. Heil. hoopt dat deze maatregel slechts provisioneel is en dat, wanneer de staat der financien het zal vergunnen, hij zijne onderdanen, zoo zeer zijne toegenegenheid hem daartoe aanspoort, zal kunnen verlichten. — Zoodanig is de inhoud der notificatie van de secretarie van staat voortgekomen. De italiaansche dagbladen, welke van de weder invoering der oude belastingen verslag gegeven hebben, zouden misschien de redenen daarvan hebben moeten verklaren; maar zij hebben deze tijding zeer droogjes medegedeeld, er zelfs bijvoegende, dat er misschien binnen kort nog nieuwe belastingen zouden zijn. Het zal bezwaarlijk, daarin niet eenige kwaadwilligheid te vermoeden: geen dezer dagbladen heeft van de bovengezegde notificatie melding gemaakt; geen heeft de moeite genomen om op te merken, dat de H. Vader van zijne inkomsten beroofd, door al te bekende omstandigheden, door de opstanden van eenige provincien, door den verklaarden opstand zelfs in eenige steden, noodzakelijk de middelen had moeten zoeken, om in de uitgaven te voorzien. — Maar dagen ten dage doen de vijanden der orde hun uit met alles om misnoegen onder het volk te verspreiden en voor het wettig gezag struikelsteenen daar te stellen. Zij die zich door hunne vervoeringen mogten laten misleiden, zouden weldra met reden daarover berouw hebben, indien hunne kunstgrepen gelukten; want de revolutionnaire gouvernementen hebben genoegzaam bewezen, hoezeer zij in staat zijn om het volk te verdrukken door belastingen, knevelarijen, gedwongen gekleeningen en willekeurige maatregelen, onder duizend verschillende namen vermomd.

Frankryk.

PARYS, 4 *Maart.*

Een crediet zal aan de kamers gevraagd worden om de bibliotheek van wijlen den heer *Cuvier*, tegen den prijs van 75,000 franken, en de egyptische manuscripten van wijlen den heer *Champellion*, de jonge, tegen 50,000 franken aan te koopen.

— Het *Bulletin des Lois*, van den 22 februarij, behelst eene ordonnantie, van den 25 januarij, welke de afkondiging der bullen van kanonieke instellingen der heeren bisschoppen van Versailles, Beauvais, Verdun en Langres autoriseert.

— Twee estafetten zijn van Blaye naar Bordeaux gezonden; de geneesheer *Gintrac* is den 23 uit deze laatste plaats naar het citadel vertrokken.

— Den 13 februarij zijn in onderscheidene steden missen van Requiem gecelebreerd, voor wijlen den hertog van Berry. Te Toulon had een dienst plaats, waarbij een groot getal royalisten tegenwoordig was.

— Het proces van den burggraaf *Chateaubriand* heeft eene menigte personaadjen gelokt, onder de menigte volks trof men aan de heeren *de Dreux Brézé*, *Hoyde de Neuville*, *de Conny*, *de Lambriere*, *Athar de la Bourdonnaye*, *Roux Labarie* en zelfs de heeren *Bertin Aîné* en *Carrel*; de toevloed was zoo groot, dat de debatten onderscheidene reizen zijn gestoord. De zitting werd gepresideerd door den heer *Dupuy*; bij het verhoor heeft de heer *Chateaubriand* verklaard de schrijver te zijn van het werk: *Mémoire sur la captivité de madame la duchesse de Berry* en de heer *Thomas* de steller der redevoering, welke in tegenwoordigheid van den heer *Chateaubriand* werd uitgesproken, bij gelegenheid van een bezoek van gelukwensching door eenige jonge lieden aan hem gedaan. De heer *Persil*, procureur-generaal, die het woord voerde, heeft in zijn requisitoir de beloften herhaald, die de heer *Chateaubriand*, toen hij zich aan de kamer der pairs onttrok, gedaan had, van geene verdeeldheid in het rijk te zullen brengen, en zich geenen vijand van den hertog van Orleans te zullen toonen, aan wiens voeten, zoo hij zelfs zeide, hij eene kroon zoude nederleggen, indien hij daartoe het regt had; hij eindigde met de gezworenen uit te noodigen om den letterkundigen roem van den beschuldigden te vergeten, maar alleen hem te beschouwen als het hoofd eener partij; de woorden van den heer *Persil* hebben onderscheidene reizen groot gemor te weeg gebragt. De heer *Chateaubriand* heeft eene redevoering gehouden, waarin hij de geïncrimineerde stukken van zijn werkje geregtvaardigd, en de personaliteiten van den heer *Persil* heeft wederlegd; hij heeft gezegd, dat hij alleen in Frankrijk is terug gekomen toen men willekeurige wetten maakte en verbanningen uitsprak tegen eene familie, welkers verdediging hij uit pligt en eer gehouden was op zich te nemen. De advocaat *Berryer*, na eenige woorden in het belang van den doorluchtigen schrijver te hebben gezegd, heeft vervolgens de *Quotidienne*, de *Gazette de France*, de *Revenant* en de *Courrier de l'Europe* verdedigd; nadat de debatten gesloten waren, heeft de jurij twee en een half uur gedelibereerd en al de beschuldigden vrijgesproken; groote toejuichingen deden zich hooren; men wilde zelfs de paarden van het rijtuig van den heer *Chateaubriand* ontspannen; de patrouilles hebben alle vreugdebetooningen verder tegen gegaan.

— De heer *Roux-Fazellac*, gewezen afgevaardigde van Excedeuil (Haute-Vienne) bij de constituerende vergadering en de nationale conventie, en een dergenen, die voor den dood van *Lodewyk XVI* gestemd hebben, is te Nanterre, bij Parijs, overleden. Hij was eerst na de omwenteling van julij in Frankrijk terug gekomen.

— De generaal *Nemple* is den 26 februarij van het dak van zijn huis gevallen, waarop hij geklommen was om de noodige reparatien na te zien. Na een uur lijdens is hij overleden; in den val heeft hij den arm van eenen leidekker gebroken, die beneden hem stond.

— Tusschen Toulon en Algiers, is met den eersten dezer eene geregelde stoomvaart begonnen.

Het gerucht wil heden, dat bij het spaansch gezantschap door eenen buitengewonen koerier de tijding is ontvangen, dat het decreet, waarbij de cortes per estamentos worden bijeengeroepen, in het officieel dagblad van Madrid was openbaar gemaakt.

— Onlangs heeft men het gerucht verspreid van het overlijden van den abbé *de Pradt*, uit hoofde van de gelijkenis van naam met een oud lid van den raad der vijf honderden, de heer *Prat*, overleden te Finistere, in den ouderdom van 69 jaren, die bij zijn afsterven den priester geweigerd had, welke de familie had doen roepen; bij die gelegenheid vernemen wij, door middel van zeker blad, dat de abbé *de Pradt* den heer *Auzou* te Cichy is gaan bezoeken, om hem de dwaasheid zijner onderneming onder het oog te brengen, doch dat hij niet heeft kunnen slagen, om hem te overtuigen; de heer *Auzou* schijnt zelf weinig erkentelijk te zijn voor deze poging, welke echter aan het goed oordeel van den gewezen bisschop tot eer strekt; de ijver, welke deze getoond heeft om eenen verdwaalden priester terug te doen keeren, geeft gegronde hoop dat de tijd van ernstige overwegingen voor hem gekomen is, voor dat hij eenmaal schitterende bewijzen mag geven.

Ami

— De *Navigateur* deelt in een zijner laatste nommers de treurige bijzonderheden mede der schipbreuk van den engelschen koopvaarder *Nieuw Grolia*, op de westkust van Wales; het schip moest 400 Iersche landbouwers, die in de nieuwe wereld een ten hunnen opzigte minder hard en minder onregtvaardig gouvernement gingen zoeken, naar Kanada overbrengen. Al wat in de booten een plaatsje kon vinden werd als door een wonder gered, doch al de overigen vonden hun graf in de baren. De dag na de schipbreuk en de tweede dag werden besteed aan het vervullen van den laatsten pligt jegens de slagtoffers van die noodlottige gebeurtenis; men groef aan het strand eenen diepen en breeden kuil en werden daarin met de gebruiken der katholijke Kerk, waartoe de ongelukkige Ieren hadden behoord, ter aarde besteld *twee honderd twee en dertig lyken*. De pastoor hield eene inzameling van giften ter bestrijding van de kosten voor een grafteeken, hetwelk ter nagedachtenis van die rampzaligen zou opgerigt worden; het is een rotsblok aan welks boveneind een steenen kruis zich bevind, en onder welke dit treffende opschrift staat te lezen:

Hier rusten twee honderd twee en dertig christenen, die in het gezigt van hunne heimelijk aanlandden, terwijl zy voornemens waren verre van hier een ander aardsch vaderland te gaan zoeken.

— Heden (4 maart) waren de fondsen genoteerd: de 5 pCt. kont. 104,20; op tijd 104,5o; de 3 pCt. kont. 78,40, op tijd 78,70; Nap. renten kont. 92, op tijd 91,40; Sp. perpet. 69 kont. op-tijd 69⅞; Cortes 12¾.

België.

BRUSSEL, 5 *Maart*.

Naar men verzekert is de heer *Perier*, zoon van den heer *Casimir Perier*, tot legatie-secretaris te Brussel benoemd, ter vervanging van den heer *de Tallenay*, die als eerste gezantschapssecretaris naar Weenen gaat.

— De afgevaardigden zijn gisteren tot de definitieve stemming over de wetsontwerpen op de hoofdstukken overgegaan. Daar evenwel de aanmerkingen der commissie van onderzoek, over de in den loop der discussie gemaakte veranderingen, moesten afgehandeld worden, is het in deze zitting tot de eindelijke stemming nog niet gekomen; dezelve zal waarschijnlijk heden plaats hebben.

— De koerier *Wiswka* is zaturdag avond met depêches van het ministerie van buitenlandsche zaken naar Londen vertrokken.

Nederlanden.

's HERTOGENBOSCH, 8 *Maart*.

Zijne Majesteit onze geëerbiedigde Koning, steeds bezorgd voor het welzijn zijner onderdanen, heeft, naar mun verzekert, op een daartoe strekkende, door belanghebbenden gedaan verzoek aan de ingezetenen van de gemeente Princenhage, welkers landerijen tot verdediging van ons vaderland zijn geïnundeerd geworden, surcheance van betaling der grondbelasting goedgunstig verleend; terwijl men zich verzekerd mag houden, dat niet alleen eene gelijke surecheanceaan dergelijke belanghebbenden in andere gemeenten, op de daartoe te doene verzoeken zal worden toegestaan, maar ook, dat de restitutie van het reeds betaalde over de jaren der inundatie zal verleend worden.

— Op sommige plaatsen is men reeds met de organisatie van den tweeden en derden ban der schutterij volkomen gereed. In Zeeland zullen zelfs binnen korten tijd bij den landstorm de wekelijksche exercitien beginnen. Ook in 's Hage is men ijverig bezig met die organisatie. De tweede en derde ban zullen tweemaal per week moeten exerceren; zullende, zoo men vernoemt, hunne officieren, onder-officieren en manschappen, telken reize dat zij exerceren, soldij trekken naar hunnen rang en op denzelfden voet als bij de armée; ook moeten zij, even als de eerste ban, volmaakt uitgerust en van livretten voorzien worden. De landstorm daarentegen, zou slechts éé-maal in de week en wel des zondags, des morgens en des middags, in den wapenhandel worden geoefend; evenwel zal dit ook op eenen anderen dag mogen plaats hebben, zoo zulks zonder bezwaar geschieden kan. Den officieren, die bij den landstorm aangesteld worden, zal het vrijstaan de uniform van de schutterij te dragen, en aan hen, welke niet verkiezen die onkosten te maken, zal als onderscheidingsteeken een oranjeband worden verstrekt, door welks midden, voor een kapitein, een breede zilveren band, voor een eersten luitenant een smalle zilveren band en voor een tweeden luitenant twee banden zullen loopen; aan den degen zullen zij geen dragon mogen dragen.

— Binnen weinige dagen zal er eene promotie bij onze marine plaats hebben.

— Te Vlissingen wordt nog steeds met de vermeerdering der verdedigings-middelen voortgegaan, en thans bepaaldelijk met het palissaderen der vesting aan de landzijde.

— Men blijft steeds bezig met de ruines op het Kasteel van Antwerpen op te ruimen; onder den hoogen altaar der oude kerk, die eerst tot den kerkdienst voor de protestanten en naderhand voor een magazijn was gebruikt geworden, heeft men eene grafzerk gevonden, en daaronder eene houten doodkist, die bijna geheel vergaan was; het daarin liggende geraamte bevond zich nogeenen redelijken staat; het had lange laarzen met vergulde sporen aan de beenen tot boven de knieën, ook heeft men in de kist nog stukken gevonden van een groot purper rijden laken, voor op het geraamte toegeknoopt. — Volgens de grafzerk is het het ligchaam geweest van eenen spaanschen generaal, *Silva* genaamd, die van soldaat tot dien verheven rang was opgeklommen.

— Te Stavenger, in Noorwegen, heeft in den nacht van den 7 februarij een hevige brand gewoed, welke niet minder dan 40 huizen en eenige zeehutten, waarin de haring gehergen wordt, in de asch heeft gelegd. Indien de wind ongelukkigerwijs gekeerd ware, had de geheele stad een roof der vlammen kunnen worden.

— Uit Chrisfiana wordt geschreven, dat de haringvangst dit jaar zeer gunstig uitvalt. Tot den 13 februarij waren aldaar reeds 108,000 tonnen gezouten. Er hadden zich ook vrij groote walvisschen in de noorweegsche wateren vertoond.

Zie hier den staat der zeemagt van den onder-Koning van Egypte en die der leden, die zijne familie uitmaken.

STAAT der zeemagt van Mehemet-Ali-pacha.

1 schip van 120 kanonnen, 4 schepen van 100 stukken, 3 fregatten van 64, 2 van 60 en 2 van 56 kanonnen; 7 korvetten van 24; 3 brikken van 18; 5 goeletten van 22, 2 van 16 en 1 van 10; totaal 30 oorlogschepen, almede 4 korvetten en 10 brikken voor de transporten.

STAAT der leden van de familie van den onder-Koning.

Mehemet-Ali-pacha	oud 62 jaren.
Ibrahim-pacha, zijn zoon	» 41 »
Said-bey	» 32 »
Hussein-bey	» 29 »
Ali-bey	» 27 »

Zonen van Ibrahim-pacha.

Mehemet	oud 10 jaren.
Mustu-bey	» 5 »
Jomeril bey	» 5 »
Abbas-pacha, zoon van den overledenen *Jussem* pacha, die de zoon van den onder-Koning was.	» 28 »

Neven van den onder-Koning, kinderen van zynen broeder en zuster.

Achmet-pacha	oud 28 jaren.
Ibrahim-pacha	» 26 »
Chasim-bey	» 35 »

Zonen van gemelden Achmet-pacha.

Mehemet-bey	oud 7 jaren.
Ibrahim-bey	» 2 »

Andere neven van den onder-Koning.

Cheriff-bey, thans gouverneur van Damasco.	oud 36 jaren.
Ismail-bey, generaal en schoonzoon van *Ibrahim*.	» 27 »
Hussin-bey	» 30 »

Schoon-zonen van den onder-Koning.

Ali-bey	oud 18 jaren.
Eeltedp-bey	» 45 »
Muhasem	» 40 »

Sedert eenigen tijd, dat men algemeen gedeeld heeft in het ongelukkige lot der K. K. Ieren en de onderdrukking, waaronder zij gebukt gaan, zijn wij verzocht het een en ander omtrent hunnen toestand mede te deelen, om die meer algemeen bekend te maken; hieraan voldoende, zullen wij ons in eenige nommers bezig houden met over te nemen, wat hieromtrent geschreven is en alzoo handelen over

IERLAND.

» Sedert het eindigen van het groote drama van de zoogenaamde emancipatie der katholijken, heeft Europa de aandacht van Ierland afgetrokken, door den waan, dat de verwachtingen der verdedigers van dien maatregel en de vrees van hunne tegenstevers vervuld waren, heeft hetzelve zich voorgesteld dat Ierland en het catholicismus vrij waren, en aldus naar eene andere plaats omgezien, om zijne bewondering en genegenheid over te brengen. En nogtans is niets minder gegrond, dan die onverschilligheid, na eene zoo levendige deelneming; ja, niets levert zoo weinig natuurlijke en wettige uitkomsten op, als die beruchte emancipatie, terwijl Ierland in 1831 veel gelukkiger en noch meer tevreden is, dan in 1827. Maar dezelfde gebeurtenis kan het ons nog de schoonste en schitterendste voorbeelden van godsvrucht gevep, vermits aldaar en in het midden van Ierland, tegenwoordige behoefte en ellende, even gelijk te tijde der wreedste en hevigste vervolging, het catholicismus van alle aanraking des bestuurs is zuiver gebleven.

» Wij zeggen, dat de emancipatie niets, of bijna niets voor Ierland heeft gedaan; en inderdaad, alle die belagchelijke en monsterachtige straffen die dezelve legaal heeft afgeschaft, waren reeds bevorens met der daad vernietigd: trouwens het kleinere

behoorde reeds den katholijken toe, terwijl de bewerkers der emancipatie hetzelve merkelijk hebben verkort, en terwijl zij de vrijheid om een godsdienstig genootschap te vormen, overal belemmeringen te weeg brogten, die inderdaad bitter zouden zijn geweest, wanneer dezelve niet gemakkelijk konden verijdeld worden; zoo is de eenige nieuwe vergunning, die men aan het volk van Ierland gedaan heeft, die, welke de katholijken als pairs en als afgevaardigden bij het parlement, toegang laat nemen, hetgeene alleenlijk de katholijke aristocratie begunstigen kan. Maar deze aristocratie is in een land, alwaar de grondeigendom in handen van vreemde bezitters overgegaan is, van zeer weinig aanbelang, en van weinig invloed voor de katholijken van Ierland. Integendeel is dat gedeelte veel kwaver en onverschilliger voor den godsdienst, dan de behoeftige klassen, en heeft zelfs niets van die warme en vurige godsvrucht, die dezelve bijzonderlijk kenschetsen, alschoon ook overigens de toelating van negen of tien katholijke afgevaardigden niet de minste verandering in het Britsche parlement heeft aangebragt; en terwijl het bestuur van den hertog *van Wellington*, met naauwgezetheid aan de gewoonten van wantrouwen en uitsluiting, die de emancipatie waren voorafgegaan, is getrouw gebleven, zoo hebben de vertegenwoordigers der drie koningrijken, met hardnekkigheid, den onvermijdelijken uitslag van dien maatregel trachten te verwijderen, namelijk, het vervat der Kerk, door de wet in Ierland gevestigd.

» En inderdaad, die godsdienstige en legale inrigting is de verschrikkelijke geesel van Ierland. Zij is het, die bestendig de opene wonde ontsteekt van vreemde overheersching, die het land uitmergelt en de bronnen opdroogt, welke de misdadige afwezigheid van hunne voornaamste landeigenaars nog overlaat. —

» Daar de cijfers spreken. De bevolking van Ierland bedraagt zeven millioenen zielen. Hier van zijn ten minste vijf millioenen en vijfmaal honderd duizend katholijk; voorts zijn er een millioen dissenters, die meestal presbyteriaanen zijn, en die allen ten aanzien der gevestigde Kerk in hetzelfde geval als de katholijken verkeeren. Nu blijven er dan, op het meeste genomen, slechts een half millioen anglicaansche protestanten over. Van en ten voordeele dezer soort van inwoners, (die een veertiende gedeelte der bevolking uitmaken,) is die Kerk gevestigd. Die Kerk is in twee en twintig dioneesen verdeeld, welke twaalf honderd drie en zestig pastorijen of beneficien (livings) bevatten. De jaarlijksche opbrengst van ieder dezer pastorijen wordt, door elkander gerekend, op acht honderd pond sterlings, nagenoeg tien duizend gulden, begroot. Het kapitaal der inkomsten, welke de anglikaansche kerk in Ierland zich toeëigent, beloopt, volgens geloofwaardige berekeningen, 52 millioenen tweemaal honderd 39 duizend 5 honderd zes en tachtig pond st., geveer zeven honderd millioenen guldens, het geene die gevestigde Kerk jaarlijks zestig millioenen (f60,000,000) inkomsten oplevert, die tusschen minder dan twee duizend (2000) personen verdeeld worden. Deze kolossale opbrengst nu wordt door twee zeer verschillende middelen verkregen; vooreerst komt de opbrengst der kerkelijke goederen, en vervolgens die der tienden, terwijl al de grond-eigendommen, die de godsdienstige mildadigheid der katholijken, zoowel van Ierlanders als Normannen, voor het onderhoud der katholijke kerken, kloosters, gasthuizen en scholen had toegewijd, na een welig verkregen goed in handen van de anglikaansche geestelijkheid zijn overgegaan. Hierbij heeft men nog sedert de zoogenaamde hervorming, onnoemelijke gronden gevoegd, die behoorende aan hoofden der insurgenten, *waren verbeurd verklaard*, mitsgaders nog tallooze fundatien gesticht, die zoo als regt was, alle ten laste der katholijke ingezetenen komen, ja ontzettend is de berekening, dat de vaste goederen, aan de bisdommen en aan de beneficien verbonden, eene oppervlakte van veertien honderd duizend morgen, ongeveer een negende gedeelte van den geheelen inhoud van het eiland beslaan.

» Dit is nog niet genoeg, daar dit nog maar de helft hunner middelen van bestaan uit maakt. Het andere gedeelte hunner inkomsten is uit de tienden zamengesteld, die over al de landelijke voortbrengsels van het land geheven worden, en tot nog toe geschiedt die heffing met de onverbiddelijkste gestrengheid. Bij iederen oogst kwam de *Tithe proctor* in het veld van den landman, om hem zonder genade den tienden hoop van zijne aardappelen weg te nemen, die hem tot eenigste voedsel in het volgende jaar moesten dienen. Ja zelfs deze onmenschelijke handelingen deden natuurlijkerwijze hier en daar tegenkantingen geboren worden, zoo dat men verpligt was, om het dankbeeld, door den heer *Goulburn*, voorgesteld, aan te nemen, namelijk om het heffen der tienden te veranderen, dat is, om dezelve nu door den eigenaar van den grond te doen betalen, die alzoo een rijke protestant is, in plaats van die van den katholijken pachter te vorderen, wiens pacht nu met een tiende vermeerderd wordt.

» Zoo dient wordt nu de afpersing iets minder gevoelig, en bijgevolg minder hatelijk onder de katholijke bevolking dan voorheen, welke overigens niets in eigendom bezit. Nogtans lijdt er het land niets minder door, daar de ongelukkige pachter eren meer uitgeknepen worden, terwijl de tienden, op zichzelve genomen, even ongerijmd als onregtvaardig is.

» Ierland is geheel in anglicaansche parochien verdeeld en het is om het even of er in iedere parochie anglicaansen zijn, of niet, er is toch altoos een pastoor met zijnen koster en zijnen ontvanger, terwijl de tiende over alle inwoners zonder onderscheid van godsdienst geheven en gevorderd wordt; gevolglijk daar de halve millioen Anglicanen bijna allen in de steden van het Oosten en Noorden van het eiland wonen, zoo bevinden zich slechts een dozijn of een half dozijn hunner, in de uitgestrekte landelijke parochien, terwijl er zelfs een groot getal parochien zijn waar er geene gevonden worden, zoo dat de *tiend heffers* het voorregt genieten, om de tiende en de inkomsten der door katholijken gedane liefde-giften te genieten, *zonder dat zy daarvoor den minsten godsdienst behoeven te verrigten.* Wanneer zij het oorbaar oordeelen er te residiren, eene waarlijk nutteloote verpligting en waarvan een derde onder heen, zich zeer natuurlijk ontslaat, dan bezigen zij den tijd om de waarde hunner landerijen te vermeerderen, om hunne kinderen op te brengen, om de naburige kasteelen af te loopen en vooral om te jagen.

» Hoe menigmaal heb ik niet hierigten in de iersche dagbladen gelezen, waarvan ik hier een staaltje mededeele:

» De pastorij van die plaats is konien open te vallen, zij geeft weinig werk, zij is nabij eene aangename buurschap en in eene uitmuntende landstreek gelegen, waar jagt en visscherij eene aangename tijdkorting verschaffen; hazen, patrijzen, snippen en eendvogels zijn er in overvloed.»

» Nogtans hebben deze jagende of boerderij houdende pastoors ieder eene kerk, werwaarts zij zich eenmaal 's weeks begeven, om aldaar de liturgie te lezen, en voor een volk te prediken, te weten, wanneer het getal zulks schijnt te vereischen.

» Neemt hierbij nu nog in aanmerking, dat die kerken, welke bijna allen door katholijken zijn gebouwd, doorgaans veel te groot zijn om de kleine vergadering te bevatten, die nogtans meester van dezelve is, en schaamrood moet worden, wegens haar nietig getal, wanneer zij eenen blik op die gedenkstukken warpen, die het geloof heeft opgerigt. Zoo heeft men evenwel een middel uitgevonden om deze ruimte te verminderen, namelijk, om het choor te baricaderen of met houtwerk en behangsel te bedekken, om den wekelijkschen dienst te verrigten, latende de wind en de kinderen in het ruime vak de kerken spelen, eene ruimte die voormaals door eene ijverige katholijke bevolking werd vervuld, en die de gewelven van Loftzangen aan den Almagtigen deden weergalmen. Deze kerken nu moeten evenwel onderhouden worden. Nu zoude men, en met reden moeten veronderstellen, dat de eerwaarde bisschoppen en pastoors, uit den opbrengst der tienden en andere vastekerkelijke goederen, de herstellingen zouden behooren op zich te nemen; maar ook hierin heeft de wijsheid des engelschen wetgevers anders geoordeeld, maar dezelve heeft beslist, dat de kosten van onderhoud, van verfraaijing, van herstel en van nieuwen opbouw der protestantsche kerken, door eene buitengewone bijdrage zouden gevonden worden, welke contributie men gewoonlijk *vestrytax* noemt, en die door den protestantschen pastoor en kerkmeester wordt bepaald, en overal de inwoners van iedere parochie, zonder onderscheid, wordt omgeslagen, hebbende de katholijken alleen den troost, om den willekeurigen omslag der protestantsche congregatie, volgens hunne meening onder elkander te verdeelen.» *(Het vervolg, hierna.)*

8. °°° Heden overleed alhier in den ouderdom van 41 jaren, na voorzien te zijn geweest van de H.H. Sacramenten onzer Moeder de Heilige Kerk, mijn waarde oudste Zoon *JOHANNES GODEFRIEDUS HEEREN.*

Van dit voor mij en de mijnen zoo smartelijk verlies kennis gevende, verzoeke ik, van hiervan van rouwbeklag verschoond te blijven.

's HERTOGENBOSCH,
den 7 *Maart* 1833. W. J. HEEREN.

LETTERKUNDIGE AANKONDIGINGEN.

9 °°° Bij de Gebroeders *LANGENHUYSEN* te *'s Bosch*, zijn onder andere de volgende nieuwe werken te bekomen:

1. GEMEENZAME PREKEN op al de Zondagen van het jaar, bevattende verschillende voor iederen Zondag; door H. J. BEUGELS, religieus der Abdij van Postel, van de orde van Premonstreit en Pastoor te Helmond. 1ste Deel. f1.— 40

Dit werk is opgedragen aan en goedgekeurd door Zijne Hoogwaardigheid HENRICUS DEN DUBBELDEN, Apost. Adminis. van het voormalig bisdom van *'s Bosch*, en zal in drie deelen kompleet zijn. Hetzelve is bijzonder toegepast op de zeden en gewoonten onzer landgenooten, voornamelijk ten platte lande, en ingerigt om onder den goddelijken dienst gepredikt te kunnen worden; hetzelve zal onmiddelijk door een deel op de *Feestdagen van het Jaar* gevolgd worden, benevens *Meditatien op het Lyden van onzen Heere Jezus Christus* voor de Vasten.

2. KERKELIJK JAAR of Geest van den Godsdienst der R. K. Kerk. Prijs 30 Cts.

Het onderhavige, hetwelk in plano op eene zijde gedrukt is, is zoo zeer geschikt om met eenen oog opslag den geest van den godsdienst onzer ware Moederkerk te doen kennen, dat alles, wat men hiervan ook verder zoude willen zeggen, overbodig is. Gestaafd met den tekst der heilige bladen, op een vel groot mediaan papier voorgesteld, de fundamentele waarheden, waarop het einde rust, dat de Kerk zich voorstelt in de pogingen die dezelve gedurende het verkeerlijk jaar aanwendt, om den mensch in tijd en het toekomstig leven gelukkig te maken en om hare zaligheid te verzekeren.

3. HISTOIRE ANCIENNE DE ROLLIN, 28 vol. in 18, ornée d'un grand nombre de Cartes et Gravures, avec un bel Atlas in 4°. Prix. *f* 14 — 00

De Oude Geschiedenis is het meesterstuk van ROLLIN, het is een waarlijk klassiek werk. De uitgave, welke wij hier aankondigen, heeft boven alle anderen het voorregt van met vele platen versierd te zijn. Zie hier de lijst der platen en kaarten, welke deze uitgave versieren.

Tome 1. Portrait de Rollin, Costumes égyptiens, Temple de Tentyra, Tombeau d'Osymandias à Thèbes, Statues de Memnon, Pyramides d'Egypte, Sphinx. — Tome 2. Portrait d'Auguste. — Tome 3. Vue des Landing de Baylone. — Tome 4. Carte de la Grèce. — Tome 5. Le Monde connu des anciens. — Tome 6. Portrait d'Homère. — Tome 7. Navires anciens. — Tome 9. Plan de Syracuse. — Tome 10. Portrait de Socrate. — Tome 11. Courses de chars dans la Grèce. — Tome 12. Portrait de Platon. — Tome 13. Portrait de Périclès. — Tome 14. Portrait de Démosthène, Plan d'Athènes. — Tome 15. Portrait de Lycurgue, Plan de Sparte. — Tome 16. Portrait d'Alexandre-le-grand. — Tome 18. Hélépole de Démétrius. — Tome 19. Vue des Thermopyles. — Tome 20. Meubles et ustensiles grecs. — Tome 21. Portrait de Miltiade. — Tome 22. Carte de l'Empire d'Alexandre. Tome 23. Carte de l'Empire Romain. — Tome 25. Portrait de Solon. — Tome 26. Costumes persans. — Tome 28. Les cinq ordres d'architecture.

BEKENDMAKINGEN.

*** *HENDRIK ANTONIJ BIJVOET*, Notaris, residerende te *'s Hertogenbosch*, zal voor zijne Principalen publiek, en voor alle man Verkeerpen, de navolgende onroerende Goederen

1. *Koop.*

Eene zeer bekende en bijzonder goed ten Neering staande WINKELHUIZINGE, van ouds genaamd *den Bloemen Hoyn*, met PAKHUIS en ERVE, gekwoteerd A, N° 39, V. A, N° 35, staande en gelegen op de *Groote Markt*, te *'s Hertogenbosch*.

2. *Koop.*

Een HUIS en ERVE, gekwoteerd A, N° 273, V. A, N° 243, staande en gelegen in de *Markstraat*, te *'s Hertogenbosch*.

Deze Koopen zullen zoowel in Massa, als elk afzonderlijk, worden opgeveild, beslagen en ten hoogsten komen.

3. *Koop.*

Een WINKELHUIZINGE en ERVE, van ouds genaamd *de Zyde Spek*, gekwoteerd A, N° 2, V. A, N° 2, staande en gelegen op den *Hoogen Steenweg*, te *'s Hertogenbosch*.

4. *Koop.*

Eene HUIZINGE en ERVE, gekwoteerd G, N° 150, V. G, N° 129, van ouds genaamd *Nieuwpoort*, staande en gelegen in de *Lepelstraat*, nabij de *Stadspoort*, te *'s Hertogenbosch*.

5. *Koop.*

Een Perceel HOOI- of WEILAND, groot omtrent 13 Bunders, van ouds genaamd *den Oudendijk*, algemeen bekend onder den naam van de *Prins van Oranje*, gelegen onder *Empel*, in de Polder. —

6. *Koop.*

Een Perceel HOOI- of WEILAND, groot omtrent 4 Bunders, gekomen van *Pieter Latour*, gelegen langs over het *Nuland*, in de Polder van der Eigen onder *Nuland*.

7. *Koop.*

Eene WINKELHUIZINGE en ERVE, gekwoteerd B, N° 324, V. G, N° 239, van ouds genaamd *de Kyggenbeer*, staande en gelegen in het eerste *Kloosterstraatje*, te *'s Hertogenbosch*.

8. *Koop.*

Een PAKHUIS, gekwoteerd B, N° 179, V. B, N° 106, staande en gelegen op het *Orthenenda*, te *'s Hertogenbosch*, met eenen uitgang naar de *Smalle Haven*.

Een GROOT WOONHUIS, met schuur, koetshuis, WOONHUIS, met schuur, koetshuis, LANDHUIS van omtrent 40 Koebunders met eenen grooten BOOMGAARD daarboven, voorts een daarvan afgesplitst gestimmerd Varkenshok, Pomp, Openplaats en Lusthof, alsmede de weste van Huisessen aanbouwd, staande en gelegen te *'s Hertogenbosch*, in de *Hinthamerstraat*, in een Straatje genaamd *Achter de Capert*.

Te Koop.

Een SLAGTHUIS en ERVE met aangelegen WONING, sijnde gewezene Huijsen, hiervoren kwoteerd C, Numéros 209, 211, 212, thans C, Nos 213, 214, 215 en 216 met Varkenshokken, Erve, Hofstede en gelegen te *'s Hertogenbosch*, in de *Hinthamerstraat*, in een Straatje genaamd *Achter de Capert*.

Te Koop.

Een Perceel HOOILAND, groot omtrent 6 Bunders, genaamd de *Raaderkampen*, gelegen in de Polder van den Eigen, in de Korte Heeven omtrent de *Kruisstraat*, onder *Nuland*.

Een Perceel HOOILAND, groot omtrent 4 Bunders, 61 Roeden, gelegen, als voren, onder Nuland.

Te Koop.

Een Perceel HOOILAND, groot omtrent 3 Bunders, gelegen in de Polder van het Laag Hemaal, onder *Kessel*, aan de eerste Steeg.

Te Koop.

Een Perceel HOOILAND, groot omtrent 1 Bunder, 60 Roeden, gelegen in de Polder onder *Empel*, aan Muddekenveer.

Te Koop.

Eene HUIZINGE en ERVE, gekwoteerd F, N° 272, V. F, N° 214, staande en gelegen in de *Bruestraat*, te *'s Hertogenbosch*, neven de Stads Kazerne.

De Provisionele Verkooping zal geschieden te *'s Hertogenbosch*, in het Koffijhuis de *Plaats Roland*, bewoond bij M. JANSSEN, op Vrijdag, den 15 Maart 1833, des avonds precies ten zes uren, zullende veertien dagen daarna, op plaatse en ure voorschreven, de Finale Verkooping, bij het uitbranden van Waslicht, plaats hebben.

Nadere Inlichtingen te bekomen ten Kantore van den Notaris *H. A. BIJVOET* voornoemd.

ZIE HET VOORT.

*** Daar de Ondergeteekende heeft gecommitteerd op den 19 Februarij 1833, dat hij zijn bureau heeft verplaatst van *Amsterdam*, tot het bezorgen van PLAATSVERVANGERS, soos de Kanton-Recht- en Schutterij, alsmede te bevragen in de VAN DEN BREKEL, aan de Vughterpoort, zoo maakt hij het publiek bekend, dat hij thans zijn bureau heeft gevestigd bij *A. ROBBEN*, Logementhouder, in de vier Heemskinderen, in de Vughterstraat, te *'s Bosch*.

's Bosch, den 8 Maart 1833.

A. SAUVEPLANCE en Zoon.

PRIJZEN DER GRANEN.

's Hertogenbosch, 7 *Maart*.

Rogge,	het nederlandsch mud,	*f* 5-40	à 6-80
Boekweit,		» 6-50	à 7-75
Haver,		» 2-00	à 2-33
Garst,		» 0-00	à 0-00
Het nederlandsch pond boter.		» 0-86	à 0-00
De drie nederlandsche ponden roggebrood 27 cents.			

PRIJS DER BEURSEFFECTEN.

Amsterdam, den 6 *Maart*.

				gebl.
NEDERL.	Werkel. Schuld.	à 2½ pCt.	45⅛ à 46⅛	45⅝
	Uitgestelde schuld		1 à 1¼	
	Kasbiljetten		18⅛ à 19	18⅜
	Recepis., geldl. 1830, à 5 pCt.		97⅛ à 97⅝	97⅜
	Schatk. bij., groote	» 6 »	100 à 101⅛	101
	Vrijwillige Geldleening	» 6 »	100⅞ à 101⅛	101
	Nieuwe Idem 1832	» 5 »	84⅛ à 85⅛	84⅝
	Amortisatie Syndikaat	» 4 »	77⅛ à 78⅛	78
	Ditto, ditto	» 3 »	62½ à 63¼	62½
	Handel-Maatschappij	» 4 »	86⅛ à 87	86⅜
FRANKRIJK.	1hs. op het gr. Boek	» 5 »	79⅛ à 80	79⅞
RUSLAND	Bij *Hope* en C.	» 5 »	96¾ à 97⅛	97
	Bij dezelfde 1818 en 29	» 5 »	97¼ à 98⅛	97⅞
SPANJE	Cert. Amsterdam.	» 5 »	65⅞ à 67	66⅝
	dezelfde.	» 3 »	44 à 44⅛	44⅛

Te *'s Hertogenbosch*, bij de Gen. *LANGENHUYSEN*, Drukkers en Uitgevers.